

DKS-opplegg for 2. trinn

Rjukan blir til Rjukan

Det som skal skje i dag:

Elevene skal lære hvordan Rjukan ble bygd opp til en moderne fabrikkby med eget transportsystem i løpet av noen få intense år.

Elevene skal erfare noe av denne historien ved å jobbe selvstendig og i mindre grupper med praktiske oppgaver. De møter gardskona, Sam Eyde, anleggskokka og Sigurd Kloumann i løpet av dagen. De går gjennom en stjerneorientering og skal bygge Rjukan og Rjukanbanen i en lang sandkasse som fungerer som modell av dalen. Elevene jobber som ingeniørteam, i mindre avgrensede arbeidsbolker.

Hvor:

Hele skoledagen foregår på Rjukan stasjonsområde.

Museumpedagogen trenger hjelp med:

Dere som kjenner elevene godt, kan lett se når det er noe de blir usikre på. Vi setter stor pris på at dere er tilstede rundt ungene mens de jobber, for å høre med dem hva de gjør og være i forkant av evt. vanskeligheter.

Ta veldig gjerne grep for å støtte elevene med oppfølgende spørsmål hvis de lurer på hva de skal underveis. Selv om de har fått en oppgave, er det ikke sikkert alle har skjønt hva vi forventer av dem. Deler av programmet kan bare kjøres en gang. Om noen trenger repetisjon, kan det være lettere å spørre om å få det fra læreren.

Det er en del «spennende» her, så spesielt i matpausen kan det være fort gjort å miste konsentrasjonen om det man holder på med... spise!

Hva må tas med:

Godt med yttertøy, sittepute og mat. Min. en voksen pr. 15 elever.

Det vil ikke være behov for skrivesaker.

Fortellingen om fortida (mindmap):

Prøv å forestille deg at du kommer til et dalføre med noen få gårdsbruk, små plasser som hører til og noen hundre mennesker. Det er en grønn og flott dal, som det renner en buktende elv gjennom. Her i dalen blir det bestemt at det skal ligge en stor fabrikk. Den skal lage noe helt nytt, og produktet den kommer til å lage skal selges og sendes ut til hele verden.

Det kreves mange mennesker for å få til å bygge en fabrikk. De må ha et sted å bo. Forestill deg at du er en ingeniør som sammen med andre ingeniører skal bygge opp en fabrikk, en jernbane til varetransport, og en helt ferdig by på noen få år. Det er helt nødvendig med en plan, og å samarbeide godt og ryddig, for å få det til.

I dag skal dere være ingeniørene i vår egen Vestfjorddal-modell. Her er alt forminsket og konsentrert, og da kan fire år også forminskes. Tida vår har målestokken 1mnd:5min. Når klokka er halv ett i dag vil det ha gått fire år.

Da har vi reist fra 1905 til 1909, og byggeprosjektet i sandkassen vil ha endret seg mye. Dere kommer til et sted med noen hundre mennesker og noen få gårder, og skaper i løpet av skoledagen en moderne fabrikkby med egen jernbanelinje og fergeleie.

Referanser og relevans til Kunnskapsløftet:

Generell del

Ivareta og utvide elevenes kjennskap til lokal historie og lokale tradisjoner.

Ivareta og utvide elevenes kjennskap til den hjemlige historie og de særdrag som er vårt bidrag til den kulturelle variasjon i verden.

Undervisningen må vise hvordan oppfinnsomhet og skaperkraft stadig har endret menneskenes levekår og livsinnhold, og under hvilke historiske vilkår det har skjedd.

Kompetansemål, småtrinnet

Samhandle med andre gjennom lek, dramatisering, samtale og diskusjon.

Gjenkjenne og beskrive ulike byggverk i nærmiljøet.

Kunne bruke enkle, hensiktsmessige håndverktøy i arbeid med ulike materialer.

Samtale om gater, plasser og bygninger med forskjellige bruksfunksjoner i nærmiljøet.

Kjenne igjen historiske spor i eget lokalmiljø og undersøke lokale minnesmerker.

DKS-opplegg for 2. trinn – Rjukan/Rjukanbanen

EVALUERING, LÆRERE

Dette DKS-tilbudet ble utviklet i 2015, og etter en pilot og påfølgende justeringer skal programmet være i fast mønster for hele kommunen. Men et nytt konsept går ikke knirkefritt, så en grundig tilbakemelding vil museet ha stor nytte av når det gjelder videre arbeid med skoleprogrammet. Vi vil gjerne at dere gjør kommer med innspill til oss etter at dagen er ferdig. Send responsen til epost: hilde.widvey@nia.museum.no eller brita.flor@nia.museum.no

De punktene vi ber om svar på er veiledende. Kom gjerne med meldinger om andre problemstillinger og tips rundt opplegget.

Informasjon gitt på forhånd:

Igangsetting av dagen, skape engasjement og forståelse:

Stjerneorientering om det førindustrielle samfunnet:

Rjukan og Rjukanbanen blir til i en sandkasse:

Rytme gjennom dagen, arbeidsøkter og pauser :

Oppsummering og avrunding:

Temavalg, problemstilling, metode:

Forarbeidet

(Lærer forklarer kort i forhold til hvor mye tid dere brukte / hva elevene var opptatt av)

Etterarbeid

(Vi er ute etter tips til hvordan det vil være fornuftig å jobbe med denne dagen i etterkant, og ikke minst hvor mye tid dere kommer til å legge i det.

Det skal legges inn forslag til etterarbeid på opplegget fra 2017)

Andre problemstillinger / tips: